

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 795/2021
14.07.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бисерке Живановић, председника већа, Споменке Зарић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужиоца Ловачког друштва „Лесик“ из Бачког Петровца, чији је пуномоћник Милош Тодоровић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Војно првобранилаштво, Одељење у Новом Саду, ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2530/20 од 05.11.2020. године, у седници од 14.07.2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 2530/20 од 05.11.2020. године и предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П 5720/2020 од 30.06.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор апсолутне ненадлежности суда. Ставом другим изреке, утврђено је да је тужилац власник парцеле .. у ЗКУЛ .. КО Бачки Петровац и парцеле .. у ЗКУЛ .. КО Бачки Петровац, које се воде у поседовном листу .. КО Бачки Петровац, по основу одржаја, што је тужена дужна да призна и трпи тужиоцеву укњижбу на основу пресуде. Ставом трећим изреке, тужена је обавезана да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 80.300,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 2530/20 од 05.11.2020. године, ставом првим изреке, усвојена је жалба тужене и преиначена првостепена пресуда тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев да се утврди да тужилац по основу одржаја власник кп ..у ЗКУЛ .. КО Бачки Петровац и кп .. у ЗКУЛ .. КО Бачки Петровац, које се воде у поседовном листу .. КО Бачки Петровац, што би тужена била дужна да призна и трпи тужиоцеву укњижбу на основу пресуде. Тужилац је обавезан да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 18.000,00 динара. Ставом другим изреке, тужилац је обавезан да туженој накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 12.000,00 динара.

Против другостепене пресуде, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. и члана 403. став 2. тачка 2. важећег Закона о парничном поступку - ЗПП и утврдио да је ревизија тужиоца основана.

Основано се у ревизији указује да је другостепени суд учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП у вези са чланом 394. ЗПП, а која је била од утицаја на законитост и правилност побијане пресуде, што је ревизијски разлог предвиђен одредбом члана 407. став 1. тачка 3. ЗПП, као и да је другостепена одлука донета погрешном применом материјалног права.

Према утврђеном чињеничном стању, спорне катастарске парцеле, које су по култури њиве, воде се у ЗКУЛ .. и .. КО Бачки Петровац као друштвена својина. У поседовном листу .. такође су парцеле уписане као друштвена својина, чији је корисник тужилац. Најстарији упис спорних парцела је извршен 1972. године, од када није било промене уписа. Утврђене напомене о забележби комасације нису довеле до промене уписа тужиоца као корисника парцела и из утврђеног чињеничног стања не произлази да су парцеле биле предмет комасације будући да нису ником додељене и нико нема претензије на то земљиште. Спорне парцеле тужилац је пре 1958. године добио на поклон, и то парцелу .. од тадашње ЗЗ „Рољник“ Бачки Петровац, а парцелу .. од сада пок. АА, бившег из ..., од када тужилац парцеле несметано користи. Ови правни послови никада нису спроведени у јавним књигама, нити тужилац поседује писмене уговоре о поклону, али околности у вези са овим начином стицања права на парцелама су опште познате члановима тужиоца. На парцелама се налази шума коју су засадили чланови тужиоца (ловци), бунар и ловачка кућица коју су направили чланови тужиоца још 1973/1974. године. Тужиоца нико није узнемиравао у мирној државини парцела до дана подношења тужбе, а тужилац је тек током 2018. године први пут сазнао да парцеле нису биле уписане као његова својина.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је усвојио тужбени захтев с позивом на одредбу члана 28. став 4. Закона о основама својинскоправних односа, будући да је тужилац савестан држалац предметних парцела много више од 20 година пре подношења тужбе, те имајући у виду да је од 04.07.1996. године, од када је омогућено стицање права својине одржајем на ствари у друштвеној својини, до подношења тужбе протекло више од 20 година.

Преиначујући првостепену пресуду, другостепени суд је навео да тужилац није пружио доказ о садржини и основу стицања поседа, а што је супротно утврђеном чињеничном стању да је тужилац у посед парцела ступио на основу наведених усмених уговора о поклону. Поред тога, другостепени суд закључује да се тужилац не може сматрати савесним држаоцем непокретности од времена ступања на снагу Закона о удружењима.

Овакав закључак другостепеног суда је нејасан и неразумљив, јер се према одредби члана 72. став 3. Закона о основама својинскоправних односа савесност државине претпоставља, а тужени у поступку није доказивао да је тужилац несавестан. У стварном праву савесност подразумева заблуду о праву својине правног претходника, односно оправдано веровање да је ствар прибављена од власника. Околност да је тужилац у несметаном поседу непокретности у периоду дужем од 50 година никако не указује да је тужилац несавестан држалац, а чињеница је и да је

спорно земљиште евидентирано као друштвена својина, али без уписаног неког другог корисника. Нејасно је резонување другостепеног суда да одредба члана 81. Закона о удружењима дерогира одредбе Закона о основама својинскоправних односа. Наиме, према одредби члана 81. став 1. Закона о удружењима („Службени гласник РС“, број 51/09...) непокретности у друштвеној својини на којима су друштвене организације до дана ступања на снагу тог закона имале право коришћења прелазе у својину, односно сусвојину ових друштвених организација, сразмерно уделу којим су друштвене организације учествовале у финансирању ових непокретности сопственим средствима оствареним од добровољних чланарина, поклона, донација, легата и на други законом дозвољени начин. Ставом 2. је прописано да се сопственим средствима из става 1. овог члана не сматрају средства остварена по основу вршења јавних овлашћења или друга средства остварена из буџета друштвено-политичких заједница. Дакле, управо супротно закључку другостепеног суда, ствари стечене на основу поклона сматрају се сопственим средствима друштвених организација, у овом случају удружења. Независно од овога, нејасно је зашто постојање одредбе члана 81. Закона о удружењима искључује могућност стицања својине одржајем из члана 28. став 4. Закона о основама својинскоправних односа како то налази другостепени суд, будући да институт одржаја почива на несметаном поседу неке непокретности у прописаном временском периоду, док члан 81. Закона о удружењима регулише услове за конверзију права коришћења друштвене својине у право (приватне) својине, и то независно од дужине времена поседовања непокретности.

У поновном поступку другостепени суд ће имати у виду изнете примедбе, отклонити пропусте на које је указано овим решењем и донети правилну и закониту одлуку.

На основу члана 415. став 1. и члана 416. став 2. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Бисерка Живановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић